

ÜNNEPI KÖSZÖNTŐ

Hölgyeim és uraim, tisztelt jelenlévők!

Igen nagy megtiszteltetés számomra, hogy a *Híd* hetvenéves jubileumát szervező bizottság elnökeként köszönhetem önöket.

Szeretném felkérni a jelenlevőket, hogy egy perc néma felállással adózzunk a *Híd* elhunyt főszerkesztői és munkatársai emlékének.

A mai napon a hetvenedik évfordulóját ünneplő *Hídra* emlékezünk. Egy ember életében is szép kornak számít ennyi év, egy magyar irodalmi folyóirat esetében pedig egyedülálló. Különösen így van ez, ha a hetven év megpróbáltatásaira, viharaira gondolunk. Ezért lehetünk különösen büszkéek arra, hogy a *Híd* az egyetemes magyar nyelvterület legrégebben és folyamatosan megjelenő folyóirata. Az eltelt évek alatt szerkesztőinek számos nehézséggel kellett szembenézniük, s szinte csodával határos módon és néha csupán az emberfeletti akaratnak és odaadásnak köszönhetően lehetséges, hogy e rangos folyóirat átélte a történelem viharait. A folyóirat 1934-ben Szabadkán indult, de hét év után, 1940 végén betiltották, s csak 1945-től, a háború hányattatásainak elmúltával indulhatott újra. 1947-től jelentetik meg Újvidéken. Gyakran érték politikai jellegű támadások, sokszor anyagi gondok miatt vált bizonytalanná megjelenése, mégis hét évtizeden át sikerült pótolhatatlan szerepet betöltenie a jugoszláviai magyar irodalom életében.

Megjelenésekor a hídverés eszméjét hirdette: „híd a keserű ma és az ígéretes holnap közé”, „híd a régi és az új kultúra közé”, „híd a magyar és a délszláv nép kultúrája közé”, „híd ember és ember között, korok és életfelfogások között”.

A háborút követően a Vajdaságban a magyar irodalmi élet megindulását a *Híd* folyóirat kiadása jelentette. Majtényi Mihály szerkesztése minőségi változást hozott a kiadvány életébe, ideológiai eszméket hirdető periodikumból irodalmi folyóirattá alakult vissza. 1950-től fiatal írók egy csoportja (köztük Bori Imre, Fehér Ferenc, Juhász Géza, Major Nándor, Németh István, Tomán László) jelentkezett új hangon, új irodalmi eszményt hirdetve, amiért heves támadások érték a *Hídat* és a szerzőket, de a korszerű szemléletű szerkesztői politika ettől kezdve megállíthatatlanul teret kapott a folyóiratban. Az ekkor először fórumot kapott fiatalok ma már irodalmunk klasszikusai, akik munkásságuk során végig jelentettek meg írásokat a *Híd*ban. A folyóirat irodalmi életben betöltött szerepének megnövekedésével sor került a Híd Irodalmi Díj megalapítására is, amely jelentősége az évek folyamán egyre nőtt.

Nemcsak a jugoszláviai irodalomban töltött be fontos szerepet, hanem 1963-tól az új magyar irodalom peremre szorított alkotóinak nyújtott közlési lehetőséget. Weöres Sándor, Déry Tibor, Mándy Iván, Hernádi Gyula, Mészöly Miklós, Tandori Dezső jelentették meg munkáikat lapjain. A *Híd* tehát hű maradt indulásakor vállalt eszméjéhez, közvetítő szerepet vállalt a jugoszláviai és az egyetemes magyar irodalom között.

Egy folyóirat nem csak amiatt fontos, amit megjelentet. Egy irodalmi folyóirat szellemi műhely is, alkotók közössége, amelyben fiatalok érlelődnek, esztétikai kritériumok élesednek, kapcsolatrendszerek teremődnek.

A *Hídat* évek, évtizedek folyamán olyan nagy íróegyéniségek vezették, akik személyiségükkel is hatni tudtak a folyóiraatra, gondoljunk csak Majtényi Mihályra, Herceg Jánosra, majd később Major Nándorra, Pap Józsefre, Ács Károlyra, Bányai Jánosra vagy a nemrégiben elhunyt Bori Imre akadémikusra, aki húsz évig volt a *Híd* főszerkesztője. Ilyen szerkesztők vezetése alatt a jugoszláviai magyar irodalom és a *Híd* szinte összeforrt. Egyfajta fogalom má vált a folyóirat, aki írónak, költőnek, irodalmárnak érezte magát, természetesen tartotta, hogy a *Híd*ban jelenteti meg írásait, innen tájékozódik a társak legfrissebb munkáiról.

Megjelenésének hetven éve alatt a *Híd* annak a folyamatnak a jelképévé vált, amelyet a kisebbségi kultúra vívott megmaradásáért.

A valós világ hídjainak építése nem veszélytelen dolog, de úgy látszik, a szellemi hidak építése sem az. Idejövet egy szerb ajkú telefonáló testi integritásomra vonatkozóan megfenyegetett, amennyiben eljövök az ünnepélyre. A rendőrséget értesítettük, s ők visszajelezték, hogy megtették a szükséges intézkedéseket.

A *Híd* nemes küldetéséhez az elkövetkező esztendőkből és évtizedekben sok sikert kívánok.

BUNYIK Zoltán